

ادامه از صفحه اول

چالش آب؛ خطر در کمین

کمبود میزان آب بر کیفیت آب هم تأثیر منفی داشته است. با تبخیر آب، بر شوری آب افزوده شده و ورود فاضلاب به رودخانه‌ها و دریاچه‌ها، سبب بروز مشکل آلودگی شدید در آب‌های روان و دریاچه‌های کشور شده است. هنوز بسیاری از شهرهای بزرگ کشور از سیستم سراسری فاضلاب و امکانات تصفیه آن برای مصارف غیربهداشتی محروم‌اند. استفاده از چاه‌های عمیق برای کشاورزی، تأمین آب شرب و نیازهای صنعتی مشکل کاهش ذخایر آب زیرزمینی را دامن زده، زیرا برداشت آب از طریق چاه از میزان انباشت آب زیرزمینی بسیار فراتر رفته است. چاه‌های عمیق بسیاری از قنات‌ها را خشک کرده و بخش بزرگی از ذخایر آب زیرزمینی را از میان برده است.

بار اصلی مشکل کمبود فزاینده آب بر دوش بخش کشاورزی است، زیرا قیمت آب در بخش کشاورزی بسیار کمتر از مصرف خانگی و صنعتی است. برنامه‌های دولت برای افزایش تولید بخش کشاورزی سبب حفر شمار کنیری چاه در سراسر کشور، مصرف بی‌رویه و شکل‌گیری گروه‌های قدرتمندی شده است که مانع از تخصیص بهینه منابع کمیاب آبی در کشور هستند.

بخش بزرگی از آب کشور از طریق رودخانه‌ها و آبخیزها تأمین می‌شود که بین مناطق و استان‌های کشور با کشورهای همسایه مشترک هستند. از منظر اقتصادی و مهندسی درباره چگونگی مدیریت آب در حوزه یک رودخانه اختلاف‌نظر جدی وجود دارد. در عین حال بی‌اعتمادی میان مردم در مناطق مختلف ایران و میان ایرانیان با کشورهای همسایه زمینه تقابل مانع را به وجود آورده است.

تشدید مشکل کمبود آب، تحول در مدیریت تخصیص منابع محدود آبی را ناگزیر می‌کند، اما انجام چنین تغییراتی بسیار دشوار است و می‌تواند به افزایش تقابل در مناطق مختلف کشور منجر شود، زیرا هر نوع تغییری در نحوه توزیع آب برندگان و بازندگانی دارد، بنابراین هر دولتی از ورود به چنین عرصه چالش‌آفرینی پرهیز می‌کند. در مقابل تلاش می‌ورزد که عرضه آب را از هر روش ممکن افزایش دهد، درصورتی‌که راهکارهای افزایش عرضه عموما در بهترین حالت راه‌حلی کوتاه‌مدت است و در میان‌مدت و بلندمدت چالش تقابل منافع و منازعات سیاسی را افزایش می‌دهد.بر اساس منطق اقتصادی، اگر افزایش عرضه امکان‌پذیر است، بهبود مدیریت تقاضا تنها راه مقابله با کمبود منابع است، اما بهینه‌سازی تقاضا علاوه‌بر بهبود زیرساخت‌های فیزیکی (مانند ایجاد سیستم فاضلاب و تصفیه آن برای استفاده در بخش کشاورزی، ترمیم لوله‌های شبکه فرسوده آب‌رسانی در مناطق شهری، ترمیم قنوتات و اصلاح کانال‌های انتقال آب در مناطق روستایی و...) به مدیریتی کارآمد نیازمند است که نظام انگیزشی مناسبی طراحی کند و عرصه مناسبی برای همکاری در تقسیم منابع کمیاب آب در میان ذی‌نفعان فراهم آورد. برای اصلاح زیرساخت‌های مربوط به توزیع و مصرف آب منابع مالی زیادی لازم است که باید عمدا از طریق دولت و شهرداری‌ها تأمین شود که عموما با کسری بودجه دست‌وپنجه نرم می‌کنند. مشکل مدیریت کارآمد و تغییر قاعده بازی در توزیع منابع آبی بزرگ‌تر از مسئله تأمین منابع مالی است. تغییر قواعد و نظام انگیزشی قطعا سبب بروز تقابل میان گروه‌های مختلف مصر می‌کنند که می‌شود. دشواری مدیریت این تقابل منافع می‌تواند آقاتی داشته باشد؛ به همین دلیل دولت‌ها به پذیرش وضعیت موجود و تلاش نکردن برای تغییر شرایط گرایش دارند. ساختار منافع مستقر و توجه به این واقعیت که تغییر شیوه توزیع و مصرف آب، بلافاصله هزینه‌های سیاسی مستقیم و آشکاری در پی دارد، منافع حاصل از آن غیرمستقیم است و دیرتر بروز می‌کند. به همین دلیل انجام این اصلاح به ضرورت و ناگزیر به تعویق می‌افتد؛ بدین‌ترتیب حل مشکل در طول زمان دشوارتر می‌شود. دولت برای مدیریت کارآمد منابع آب علاوه بر منابع مالی به فرهنگ مدیریتی ویژه‌ای نیازمند است که در گام نخست کمبود منابع آبی را مدنظر قرار دهد. بخش اعظم مدیران و کارشناسان ارشد وزارت نیرو و سازمان آب را مهندسانی تشکیل داده‌اند که آموزش آنها عمدتا بر چگونگی انتقال آب از نقطه‌ای به نقطه دیگر متمرکز بوده است. اقتصاددانان، جامعه‌شناسان و دیگر کارشناسانی که تأکید آنها بر تحول نهادی در تخصیص منابع آب است، در این سازمان‌ها انکشت‌شمارند و صدای آنان به ندرت شنیده می‌شود. بدون تردید مسئولیت مقابله با کمبود آب بر عهده دولت است، ولی نهادهای مدنی نیز در ترویج فرهنگ صرفه‌جویی و مصرف آب و تغییر الگوی مصرف می‌توانند نقش مؤثری ایفا کنند. چالش آب، مانند دیگر مشکلات اساسی کشور از قبیل بی‌کاری جوانان، مهاجرت و رشد شهرنشینی به‌طور بالقوه عامل مهمی در ایجاد بی‌ثباتی و تنش است. بی‌توجهی به ضرورت اصلاح نظام توزیع و مصرف آب و ناتوانی در تأمین آب سالم برای جمعیت رو به افزایش کشور در سال‌های آینده مشکلی اساسی خواهد آفرید، درعین‌حال می‌توان امیدوار بود که تلاش برای رفع مشکل کمبود آب، به اصلاح مدیریت منابع طبیعی در کشور منجر شود.

شرق: ۲۴ میلیون سپرده‌گذار پنج بانک وابسته به نیروهای نظامی قرار است حساب‌هایشان به بانک سپه منتقل شود. عده‌ای از آن به‌عنوان اصلاح ساختاری و کوچک‌شدن نظام بانکی نام می‌برند و برخی می‌گویند دولت با این کار می‌خواهد تغییری در نقش نیروهای نظامی در اقتصاد ایجاد کند.

برخی هم با آوردن مثال

تجربه مؤسسات مالی و اعتباری این پرسش را مطرح می‌کنند که آیا این‌بار هم ضرر و زیان این بانک‌ها و مؤسسات مالی قرار است از منابع بانک مرکزی تأمین شود و بار ثورمی آن بر مردم تحمیل شود؟ پاسخ به این سؤالات را فقط زمان می‌تواند مشخص کند؛ اما نمی‌توان انکار کرد که این ادغام فقط یک جابه‌جایی دفت و دست‌ک از چند بانک به یک بانک نیست؛ این ادغام، ابهاماتی را به همراه داشته است. پنج بانک و مؤسسه مالی در حال ادغام، بیش از دوهزارو ۷۰۰ شعبه در سراسر کشور دارند و بانک سپه به‌عنوان میزبان دارای حدود هزارو ۷۰۰ شعبه است. آیا تابلوی این مؤسسه‌ها و بانک‌ها به نام بانک سپه تغییر خواهد کرد و بانک سپه با حدود چهار هزار شعبه به بزرگ‌ترین بانک دولتی تبدیل خواهد شد یا همه شعبات در شعبه‌های موجود بانک سپه حل خواهند شد؟ در صورت این اتفاق تکلیف نیروی کار حاضر در این شعبه‌ها چه خواهد شد. تعدیل نیرو سرنوشت آنها خواهد بود؟ شرکت‌ها و نگاهه‌ای وابسته به این بانک‌ها و مؤسسات وابسته به نیروی نظامی نولی خواهند شد؟ اینها سؤالاتی است که هنوز هیچ پاسخی جز «نگران نباشید» از سوی بانک مرکزی به‌عنوان متولی این اقدام دریافت نکرده است؛ اما یک منبع آگاه از این اقدام دولتی‌سازی بانک‌ها، به‌عنوان یک حفاظ ایمنی برای برداشت ضرر و زیان از بانک مرکزی و به‌خطرنیفتادن حقوق و مزایای کارکنان این بانک‌ها یاد می‌کند و معتقد است دولت در برابر جبران زیان مؤسسات مالی و اعتباری تحت فشار افکار عمومی بود و حالا این ادغام را بیشتر از آنکه در ساخت اقتصاد بینیم، باید به‌عنوان یک برنامه سیاسی کنکاش کنیم.

ادغام یک برنامه سیاسی یا پولی؟

به گزارش «شرق» براساس تصمیم جدید شورای پول و اعتبار، قرار است که پنج بانک انصار، قوامین،

اقتصاد

«شرق» ابهامات برنامه ادغام بانک‌های وابسته به نیروهای نظامی را بررسی کرد

استراتژی سیاسی یک اقدام

حکمت ایرانیان، مهر اقتصاد و مؤسسه اعتباری کوثر، حداکثر تا چهار ماه آینده در مسیری پرפרازونتشیب کام بگذارند؛ مسیری که تجربه‌اش در اقتصاد ایران برای بار دوم (از سال‌های ابتدایی انقلاب) اتفاق افتاده است. پنج بانک و مؤسسه اعتباری یادشده، نزدیک به ۲۱۵ هزار میلیارد تومان سپرده از مردم و دستگاه‌های دولتی و غیردولتی در اختیار دارند و در مقابل ۳۰ تا ۵۰ درصد دارایی‌های آنها به گفته کارشناسان قابلیت نقدشوندگی ندارد. همین گفته کارشناسان قابلیت نقدشوندگی ندارد. همین واقعیت این نگرانی را به وجود آورده که دولت قرار است عهده‌دار پرداخت بدهی آنها باشد. براساس گفته عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی، درحال حاضر ۲۴ میلیون سپرده‌گذار در این بانک‌ها و مؤسسات حضور داشته و رقم کل تسهیلاتی که این بانک‌ها ارائه داده‌اند، بیش از ۱۳۰ هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود؛ ضمن اینکه بررسی‌ها حکایت از آن دارد که دوهزارو ۵۰۰ شعبه این بانک قرار است که هر هزارو ۶۰۰ شعبه بانک سپه در سراسر کشور، ادغام شده و دارایی‌ها، بدهی‌ها و زیان‌های انباشته آنها را هم در خود جای دهد. به گفته یک منبع آگاه، برنامه ادغام این بانک‌ها نه با یک استراتژی اقتصادی؛ بلکه سیاسی پیش رفته است. او به «شرق» توضیح داد: در جریان بحران مؤسسات مالی و اعتباری غیرمجاز دولت مجبور به تزریق اعتبار ۳۵ هزار میلیاردتومانی برای پایان‌دادن به مطالبات سپرده‌گذاران شد و این اقدام با انتقاد زیادی از سوی افکار عمومی و

تغییرات ۴۰هزارمیلیاردی بودجه

موارد پرحاشیه بوده است. این در حالی است که در مجموع آنچه تاکنون در مورد سقف دخل و خرج دولت در مجلس مصوب شده، نشان از افزایش حدود ۴۱هزارمیلیاردی سقف کلی بودجه دارد؛ به گونه‌ای که از ۱۰،۷۰۳ هزار میلیارد تومان لایحه به حدود ۱۲،۴۴۴ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است.

این رقم شامل بودجه عمومی دولت و بودجه بانک‌ها، شرکت‌های دولتی و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت می‌شود. بودجه عمومی که در لایحه پیشنهادی دولت ۴۷۸هزارو ۶۲۶ میلیارد تومان برآورد شده بود در نتیجه تغییرات مجلس با رشد ۴۹هزارو ۷۳۹ میلیارد تومانی به ۵۲۸هزارو ۳۶۵ میلیارد تومان رسیده است؛ از این رقم ۴۴۸هزارو ۵۸۱ میلیارد تومان به منابع عمومی و ۷۱هزارو ۴۲۷ میلیارد تومان به درآمد اختصاصی مربوط می‌شود.

درگفت‌وگوبا شمس اردکانی، استاد اقتصاد بین‌الملل مطرح شد

تصمیم سرنوشت‌ساز برای پول‌های بلوکه‌شده نفتی

۴ **یکی از اعضای محترم مجمع تشخیص اعلام می‌کند رای‌ها مشخص است و تقریبا نزدیک به پنج، این‌حال همچنان نتیجه اعلام نمی‌شود؛ تحلیل شما دراین‌باره چیست؟**

من هم همین را می‌گویم؛ عزیزان چرا با موضوعی که از ابتدا و انتهای آن چندان خبر ندارید، مخالفت می‌کنید؟! این حرکت به ضرر خود مخالفان نیز هست! به‌خصوص افرادی که در سازمانی مشغول به کار هستند که قرار است از این بودجه تأمین شوند. اگر ما نتوانیم ترتیبات مورد قبول دنیا را برای نظام پرداخت‌های بین‌المللی و تجارت بین‌المللی با سیستم بانکی خود همکن کنیم، سبب می‌شود درآمدی از فروش نفت وجود نداشته باشد تا انواع سازمان‌ها و مراکز دولتی از آن سهم داشته باشند؛ و این بسیار بد است. به قول سعدی شاعر بزرگ ایران: یکی بر سر شاخ و بن می‌برد/ خداوند بستان نگه کرد و دید/ گفتگار این مرد بد می‌کند/ نه با من که با نفس خود می‌کند. بنابراین من معتقدم این حرکت بیشتر یک بازی سیاسی است.

۴ **به نظر شما اگر پارمو تصویب می‌شد چه آثار مثبتی می‌توانست بر بازار و اقتصاد ایران در کوتاه‌مدت و درازمدت داشته باشد؟**

به‌هرحال این تأخیر در اعلام‌کردن تصویب پارموسو به این معنی است که به هر کشوری در بازار بین‌المللی نفت می‌فروشیم، نتوانیم پول خود را بگیریم؛ چرا کاری کنیم که نتوانیم پول خود را بگیریم؟ چرا عاقل کند کاری که باز آرد پشیمانی. مصوبات و پارموساخت FATF و پارمو توصیه‌هایی

از اقتصاددانان حاضر در این نشست همه افراد حاضر موافق این ادغام بوده‌اند و درباره مسئله ادغام بانک‌ها مخالفتی وجود نداشته است. یکی از بحث‌ها این بوده که در حد بانک‌های نظامی متوقف خواهد شد یا خیر و از سوی اقتصاددانان پیشنهاد شده که برای بانک‌های دیگر هم اجرا شود. یکی از سؤالات عنوان‌شده در این نشست این

بوده که با وضعیت ناترازی این بانک‌ها چه باید کرد. آقای همتی نظرش این بوده که چندان با وضعیت بدی هم روبه‌رو نیستند. برخی اقتصاددانان با این گزاره مخالف کرده‌اند و گفته‌اند حجم وسیعی از دارایی‌های آنها سمی است و قابلیت نقدشوندگی ندارد. اگر دارایی‌های این بانک‌ها ارزش‌گذاری مجدد شوند، با توجه به تضعیف پول ملی و افزایش قیمت مسکن بیش از اعلام کنونی خواهد بود. حداقل بخش مسکن ۸۵ درصد بالا رفته و این‌ها باعث می‌شود قیمت دارایی‌های این بانک‌ها بالا نشان داده شود؛ اما این فقط عدد صورت‌مسئله را بزرگ‌تر نشان می‌دهد و بدهی به سپرده‌گذاران همچنان باقی است.

همچنین در این جلسه عنوان شده نیروهای کار این بانک‌ها چه سرنوشتی خواهند داشت. بانک مرکزی اطمینان داده که تعدیل نیرو اتفاق نخواهد افتاد؛ اما طبیعی است که با ادغام بانک‌ها، به این میزان نیروی کار نیازی ندارند. این اقتصاددان اظهار کرد: در همان اقتصاد آزاد آمریکا هم زمانی که بحران بانکی اتفاق افتاد، هزینه جبران را دولت داد. اگر بحث تسهیلات و دارایی‌های این بانک‌ها را بشکافیم، بین ۳۰ تا ۵۰ درصد دارایی‌ها موهومی و بلوکه‌شده است. این ادغام یک بدهی را به دولت تحمیل خواهد کرد؛ اما اینکه این مقدار بدهی چقدر است، تخمین زدن نیست. حتی خود سیستم بانکی هم نمی‌داند ناترازی اسمی این بانک‌ها چقدر است، حدود ۲۵۰ هزار میلیارد تومان میزان سپرده این بانک‌هاست که با ارزش‌گذاری مجدد هم قابلیت نقدشوندگی ندارد. هزینه آن می‌تواند چاپ پول و تورم باشد؛ اما سؤال اساسی این است که در تنگای فعلی راه‌حل دیگر به جز ادغام چیست؟ در صورت انحلال این بانک‌ها و مؤسسات هزینه آن برای اقتصاد کشور بسیار غیرقابل تحمل خواهد بود.

خبر

رگوردهای اطلاعاتی ۴ هزار مشتری در یک فایل اکسل ذخیره بودند

درز اطلاعات

یک درگاه پرداخت اینترنتی

● **شرق:** روز گذشته اطلاعات بیش از چهار هزار پذیرنده درگاه پرداخت الکترونیک به‌پرداخت بانک ملت، بر اثر سهل‌انگاری این شرکت افشا شد. اگرچه در اغلب موارد درز اطلاعات شرکت‌ها از سوی رقبا یا کارمندان ناراضی انجام می‌شود، در مورد اخیر، بی‌توجهی شرکت به امنیت اطلاعات مشتریان و تجمع آنها در یک فایل و قراردادن آن در اختیار کارمندان و در نهایت اشتباه یک کارمند در هنگام ارسال ایمیل، باعث افشای اطلاعات این شرکت شد. در این ماجرا، در حالی که کارمندان شرکت قصد داشتند مشتریان این شرکت را از یک قابلیت جدید در سامانه خود مطلع کنند، به‌اشتباه فایل اکسلی را به ایمیل ضمیمه کردند که اطلاعات مشتریان این شرکت را در بر داشت. در این فایل اکسل اطلاعات بیش از چهارهزارو ۲۰۰ مشتری این شرکت شامل شرکت‌های دولتی و عمومی، شرکت‌های خصوصی و کسب‌وکارهایی که از این درگاه برای نقل و انتقال مالی استفاده می‌کنند، وجود داشت و دریافت‌کنندگان ایمیل در همان ابتدا متوجه شدند آنچه به دست آنها رسیده است، یک فایل معمولی نیست. فایل اکسل درزکرده از شرکت شامل پرداخت شامل چهارهزارو ۷۱۸ سطر بود که با حذف موارد تکراری شامل اطلاعات چهارهزارو ۲۰۹ رکورد مجزا می‌شد و اطلاعات افشاده از هر مشتری نیز شامل نام مشتری، نام شرکت، مبلغ تراکنش، ایمیل، وب‌سایت، شماره تلفن ثابت، شماره تلفن همراه و آدرس سایت دریافت‌کننده خدمات بود. در این بین، اطلاعات تراکنش‌های ۶۶۵ مشتری نیز منتشر شد تا به این ترتیب، حجم تراکنش‌های مالی و دیگر اطلاعات بزرگ‌ترین شرکت‌های دولتی و خصوصی کشور مانند شرکت ملی گاز، ایران خودرو، شرکت هواپیمایی ایران (هما) و چندین شرکت هواپیمایی دیگر، دانشگاه آزاد اسلامی، ایرانسل، سازمان تأمین اجتماعی، چندین شرکت بیمه بزرگ کشور، شرکت مسافربری رجا و بسیاری دیگر از شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و خصوصی و افراد حقیقی که از درگاه خود بانک ملت برای ارائه خدمات به مشتریان خود استفاده می‌کنند، به بیرون از این شرکت درز کند.

خبر ویژه

بانک پاسارگاد جزء برندهای برتر بانکی دنیا

طبق اعلام نشریه معتبر بنکر (The Banker)، بار دیگر بانک پاسارگاد به‌عنوان بانک ایرانی بین ۵۰۰ برند برتر بانکی دنیا در سال ۲۰۱۹ با اخذ رتبه ۲۵۶ انتخاب شد. به گزارش روابطعمومی بانک پاسارگاد، در این رتبه‌بندی که سالانه از سوی نشریه بنکر (The Banker) و مؤسسه معتبر برند فایننس (Brand Finance) صورت می‌گیرد، بانک پاسارگاد موفق شد به دلیل عملکرد درخشان خویش در سال‌های گذشته، در رمره ۵۰۰ برند برتر بانکی جهان قرار گیرد. پیش‌ازاین نیز بانک پاسارگاد در سال ۲۰۱۵ و در اولین سال حضور خود در این رتبه‌بندی طبق ارزیابی‌های صورت‌گرفته از طرف این نشریه موفق شد در رتبه ۳۲۸ بین ۵۰۰ برند برتر بانکی دنیا قرار گیرد. در سال ۲۰۱۷ این بانک علاوه بر اخذ رتبه ۱۷۵ بین ۵۰۰ برند برتر بانکی دنیا، به‌عنوان تنها بانک ایرانی در میان ۱۰ برند برتر بانکی خاورمیانه نیز انتخاب شد. در سال ۲۰۱۸ بانک پاسارگاد به‌عنوان رتبه ۱۶۶ برند برتر جهان بین ۵۰۰ برند برتر بانکی دنیا قرار گرفت.

همکاری مهر ایران و شرکت آب و فاضلاب

● بانک قرض‌الحسنه مهر ایران با امضای تفاهم‌نامه‌ای، برنامه اعطای وام‌های سبز قرض‌الحسنه در راستای حمایت از منابع آبی و دستیابی به توسعه پایدار محیط زیست را در حوزه پروژه شبکه انشعابات فاضلاب شهری کلید زد. دکتر مرتضی اکبری، مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران، با تأکید بر ضرورت اعطای وام‌های سبز قرض‌الحسنه برای رسیدن به توسعه پایدار، به دلایل این حمایت اشاره و بیان کرد: فرهنگ‌سازی درخصوص مشارکت فعالانه مشتریان در پرداخت هزینه‌های حقوق برقراری انشعاب فاضلاب و نیز ترسیم محیط زیست و بهینه‌سازی مصرف آب از اهم دلایل حمایت بانک قرض‌الحسنه مهر ایران بوده است. دکتر مرتضی اکبری افزود: همچنین تشویق و فرهنگ‌سازی شهروندان به‌منظور به‌رهمندی متقاضیان از وام سبز قرض‌الحسنه بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در زمینه خرید انشعابات فاضلاب و نیز تسهیل در فرایند اجرای پروژه فاضلاب در محدوده خدماتی شرکت آب و فاضلاب جنوب غربی استان تهران از دیگر رویکردهای مدنظر بانک قرض‌الحسنه مهر ایران برای انعقاد این تفاهم‌نامه بوده است.